

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

7. разред

Тематске целине – језик	Број часова
Вештина говора, разумевање и формирање усмених текстова	10
Читање и разумевање писаног текста	7
Писање и формулација	5
Правопис	5
Структура језика	20
Сумирање и писмени радови	7
Укупан број часова за српски језик	54

Тематске целине – књижевност	Број часова
Почетак словенске писмености и просветитељства	28
Лирске књижевне врсте	24
Варијанте епске књижевне врсте: роман, новела и приповетка у српском реализму	32
Обрада једног драмског дела	11
Употреба појмова	6
Сумирање и писмени радови	7
Укупан број часова за српску књижевност	108

Језик

Тематска целина/ Развојни циљ	Вештина говора, разумевање и формирање усмених текстова	Број часова 10
Раније стечено знање	<p>Форме учешћа у различитим говорним ситуацијама. Процес комуницирања. Говорна ситуација, нејезичка средства изражавања: говор тела, гест, комуникацијски процес, мимика, нагласак, интонација, темпо говора.</p>	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	<p>Начин говора и фонд речи који одговара комуникацијском циљу. Развијање усмених језичких способности потребних за самоизражавање и друштвени дијалог. Прилагођавање факторима комуникацијског процеса у разним конкретним говорним ситуацијама.</p>	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Препознавање повезаности садржаја саопштења и намере говорника. Свесност изношења мишљења. Упознавање основа аргументације. Учешће у расправи и свакодневном разговору. Свесно развијање правилног и лепог изражавања на матерњем језику. Шеме говорних ситуација у школи и заједници. Декодирање масовне комуникације и његових порука.</p>		<p><i>Драма и плес:</i> рецитовање, свечани говор.</p> <p><i>Певање-музика:</i> интонација, тоналитет, јачина гласа, ритам.</p> <p><i>Информатика:</i> текст у визуелним медијима.</p>
Кључни појмови/ појмови	<p>Аргументација, расправа, изражавање мишљења, свечани говор, новинарски стилови (вест, репортажа, интервју), масовна комуникација, врсте медија (новине, радио, телевизија, интернет).</p>	

Тематска целина/ Развојни циљ	Читање и разумевање писаног текста	Број часова 7
Раније стечено знање	<p>Примена научених стратегија разумевања и обраде текста у различитим типовима текстова. Самостално препознавање и исправљање својих грешака у разумевању текста.</p>	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	<p>Развијање способности изражајног тумачења текста. Развијање способности учења: руковање подацима и информацијама, упознавање техника претраживања, њихово увежбавање у штампаним и електронским текстовима. Увежбавање различитих начина обраде текста. Развијање препознавања грешака у читању и примена одговарајућих стратегија.</p>	

Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Стално вежбање интерпретативног гласног читања са текстовима различитог тоналитета и врсте. Читање које изражава емотивно-мисаони садржај текста.</p> <p>Запажање склада и односа између текста и слике.</p> <p>Технике тражења података: преглед, истицање, тражење података на интернету. Поузданост података нађених на интернету.</p> <p>Запажање разлика између комуникацијских функција носача информација и књижевне врсте прочитаног текста.</p> <p>Повећање активног и пасивног фонда речи самосталним радом.</p> <p>Самостално читање и истицање суштине у књижевним, научно-популарним и публицистичким текстовима. Упоредивање краћих информација на исту тему из разних извора уз помоћ наставника.</p> <p>Декодирање испољених и неиспољених порука у тексту.</p> <p>Коришћење речника.</p>		<p><i>Визуелна култура:</i> повезаност текста и слике.</p> <p><i>Информатика:</i> тражење информација, оријентација.</p>
Кључни појмови/ појмови	Тражење података, порука, обрада текста, комуникацијска функција.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Писање и формулација	Број часова 5
Раније стечено знање	Прикупљање података, прављење белешке и концепта различитим техникама. Прикупљање материјала на задату тему коришћењем средстава библиотеке. Самостално формулисање текста у наученим књижевним врстама. Примена процеса формулације који има централну улогу.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	<p>Упознавање норми писмености на матерњем језику.</p> <p>Самостално прављење концепта различитим поступцима (гроздасти дијаграм, мисаона мапа, итд.) на основу краћих текстова. Вежбање техника прављења белешки (сажимање, истицање суштине).</p> <p>Индивидуално прављење неколико научених врста масовне комуникације.</p> <p>Развијање способности формулације у различитим типовима текста. Вежбање диктата. Стварање основа за критичко прихватање информација.</p>	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Развијање досадашњих техника писања.</p> <p>Формулисање текста у појединим комуникацијским жанровима (вест, интервју, репортажа).</p> <p>Настојање ка формирању индивидуалне форме прављења белешки.</p> <p>Упознавање и вежбање правила представљања у писаној форми (нпр. аутобиографија, колективни портали).</p>		<p><i>Информатика:</i> тражење информација, оријентација, проналажење интернетских извора.</p>
Кључни појмови/ појмови	Електронски текст, прављење белешки, аутобиографија, молба, репортажа, коментар, примедба.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Правопис	Број часова 5
Раније стечено знање	Фонетички начин писања, азбука (абецеда), самостално исправљање текста. Знање и примена основних правописних правила.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Јачање правилног коришћења најчешћих правописних правила. Повећање свести о матерњем језику. Свесно коришћење искустава стечених о стиларним вредностима различитих граматичких, правописних, језичких правилности и језичких елемената у формулисању и креативном стварању текста. Стално контролисање самога себе и коришћење правописног речника. Схватање и вежбање разлика између српског и мађарског правописа.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
Интерпункција, правила интерпункције. Писање сложених речи и акронима. Правилно писање скраћеница. Начин писања дијалога и цитата.		<i>Информатика:</i> програми за контролисање правописа.
Кључни појмови/појмови	Стављање интерпункције, управан цитат, неуправан цитат.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Структура језика	Број часова 20
Раније стечено знање	Корен речи, суфикси, предлози, врсте речи (именице, придеви, заменице, бројеви, глаголи), падежи, деκлинација, коњугација, градација. Врсте реченица.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Препознавање жељеног саопштења по врсти реченице у свакодневној комуникацији. Запажање структуре реченице. Свест о акустичким средствима који одговарају модалитету.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
Врсте реченица по њиховом модалитету. Вежбе усменог и писменог преформулисања реченице. Речи и синтагме. Врсте речи по структури. Улоге и врсте главних делова реченице (глаголски предикат, именски предикат, врсте субјекта). Укључивање и врсте других делова реченице (објекат, атрибут, апозиција, прилози). Изражавање делова реченице структуром речи и реченицом. Сложена реченица. Врсте зависних и упоредних реченица. Типови грађе речи, промена њиховог значења. Уочавање фразеолошких појава унутар текста.		<i>Мађарски језик и књижевност:</i> фонд речи и грађење речи у мађарском језику.

**Кључни појмови/
појмови**

Основна реч, изведена реч, сложена реч, део реченице, субјекат, предикат, објекат, атрибут, апозиција, прилог, проста реченица, проширена реченица, сложена реченица, зависан и упоредни однос, предлози, партикула, помоћни глагол, предлог, везници.

Књижевност

Тематска целина/ Развојни циљ	Почетак словенске писмености и просветитељства	Број часова 28
Раније стечено знање	Стваралаштво Вука Стефановића Караџића , Свети Сава, Доситеј Обрадовић.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Упознавање почетака српске писмености. Упознавање идеје просветитељства у српској књижевности.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Стваралаштво Ћирила и Методија. Живот и једно дело Светог Саве (<i>Легенда о Светом Сави</i> , Свети Сава: <i>Житије Светог Симеона–одломак</i>). Свети Сава у народној и уметничкој поезији: обрада по једне песме и легенде. Доситеј Обрадовић: <i>Живот и прикљученија–одломак</i> . Ширење писмености.	Систематизација првих језичких споменика: глагољица и ћирилично писмо. Проучавање лика Светог Саве из књижевног и културолошког аспекта. Упознавање типичних мотива просветитељства.	<i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> Долазак Словена на Балканско полуострво, прихватање хришћанства. <i>Српски народотис:</i> Почетак православља, празник Светог Саве.
Кључни појмови/ појмови	Глагољица, ћирилица, Свети Сава, писани споменик писмености, просветитељство.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Лирске књижевне врсте	Број часова 24
Раније стечено знање	Раније научене лирске песме, народне лирске песме.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Једноставно дефинисање лирске поезије. Упознавање српског романтизма, књижевна идентификација прочитаних дела.	
Знање	Развојни захтеви	Корелација
Карактеристике српског романтизма. Бранко Радичевић: <i>Ђачки растанак–одломци</i> , Јован Јовановић Змај: <i>Ђулићи и Ђулући увеоци</i> , Ђура Јакшић: <i>Отаџбина, Вече</i> .	Интерпретативно читање и верно цитирање дела насталих у време романтизма. Препознавање карактеристика елегичке, оде, химне, сатиричне песме, епиграма, арс поетика (<i>ars poetica</i>). Препознавање особина	<i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> први и други српски устанак.

	народног рецитованја.	<i>Мађарски језик и књижевност:</i> друштва Кишфалуди.
Кључни појмови, појмови	Романтизам, ода, химна, епиграм, елегија, сатирична песма, арс поетика (<i>ars poetica</i>), популаризам, народни језик.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Варијанте епске књижевне врсте: роман, новела и приповетка у српском реализму	Број часова 32
Раније стечено знање	Радња, ликови, тачка гледишта.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Препознавање обележја новела, приповетки и романа у време реализма. Развијање самоспознаје.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Главна обележја стила српског реализма. Главне врсте епике. Краће форме: приповетке, новеле. Главне особине сатиричне прозе у новелама. Најосновније особине реалистичког романа. Одломак из дела Јакова Игњатовића, српског писца из Сентандреје (нпр. <i>Васа Респект</i>). Лаза Лазаревић: <i>Све ће то народ позлатити, На бунару</i> , Симо Матавуљ: <i>Поварета</i> , Пилипенда, Радоје Домановић: <i>Мртво Море</i> , Петар Кочић: <i>Јазавац пред судом</i> .	Препознавање главних особина кратке прозе. Упознавање и разумевање појма анегдотског и сатиричног причања, анегдота као полазна тачка у књижевности реализма. Карактеризација ликова у роману.	<i>Српски народотис:</i> животни пут Јакова Игњатовића. <i>Визуелна култура:</i> национално сећање у уметничким делима.
Кључни појмови/ појмови	Анегдота, сатирична новела, приповетка.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Обрада једног драмског дела	Број часова 11
Раније стечено знање	Драмски монолог, дијалог, конфликт, заплет (перипетија).	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Тумачење људских односа, акција, људских особина и конфликта које се појављују у драми. Развијање способности просуђивања.	

Знања	Развојни захтеви	Корелација
Српска драма у доба реализма. Бранислав Нушић: <i>Госпођа министарка</i> .	Обрада једне комедије Бранислава Нушића (нпр. <i>Госпођа министарка</i>), гледање телевизијске адаптације, упоређивање текста и представе. Драматизација у књижевности: приказивање разних типова ликова и људи, нпр. након посматрања мимике и гестикулације. Упознавање садржајних и језичких особина комике и хумора. Препознавање комичних ситуација и комичних особина. Разликовање улоге монолога и дијалога. Идентификација унутрашњег монолога као средства изражавања мисли у драми. Верна интерпретација по једног одломка из драме.	<i>Драма и плес:</i> сценски реквизити (костими, кулисе).
Кључни појмови/ појмови	Комичне ситуације, унутрашњи монолог, комичне особине, чин, позорница, сцена, кулисе, упутство режисера (дидаскалиа), комедија, трагедија, конфликт.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Из великих тема књижевности	Број часова 26
Раније стечено знање	Књижевни родови, епика, роман, песма.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	Препознавање тема и постављених питања везаних за епохе, сналажење у хронологији и топографији књижевности. Упоређивање дела сличних по теми, а истих по књижевној врсти. Анализа једне до две основне књижевне теме и мотива. Свесно одвајање варијација приповедача и начина приповедања.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Романи, одломци из романа, песме из круга дела српске и светске књижевности, која обрађују неисцрпне теме (детињство, младост, путовање, идентитет, љубав, патриотизам, итд.). Нпр. описне и родољубиве	Разликовање свезнајуће и објективне приповедачке улоге у разним делима. Препознавање „лирског ја“ у лирским делима. Развијање самоспознаје кроз опис и анализу главних карактера.	

песме Десанке Максимовић, љубавне песме Васка Попе, путописи Растка Петровића.	Препознавање приповедачких техника. Поузданије сналажење у књижевној хронологији и топографији. Повећана увежбаност у упоређивању дела сличних по теми, а исте књижевне врсте и у анализи неколико књижевних тема и мотива.	
Кључни појмови/ појмови	Наратор, објективни приповедач, свезнајући приповедач, ретроспективно приповедање.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Употреба појмова		Број часова 16
Раније стечено знање	Искуства без дефинисаног коришћења појмова.		
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Разумевање и активно коришћење појмова при анализи разних уметничких дела везаних за наставну материју 7-8. разреда.		
Знања	Развојни захтеви	Корелација	
Приповедачка, лирска и драмска дела.	Коришћење појмова на захтеван начин и начин који помаже тумачење. Коришћење појмова везаних за књижевност са разумевањем.		
Кључни појмови, појмови	Епска структура, започињање приче, обрт, завршетак, расправа, постмодернистичка, лирска структура, синестезија, симбол, дистихон, сонет, стих у дванаестерцу.		

Тематска целина/ Развојни циљ	Изражајна средстава медија (новине и филм)	Број часова 14
Раније стечено знање	Перцепција разлике међу текстовима који се појављују у медијима, уочавање фиктивног или стварног карактера медијског текста.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Развијање разумевања текста из филмова сходно узрасту, формирање самосталног критичког става. Развијање способности свесног избора текста.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
Схватање да је за формирање и разумевање медијских текстова потребно познавање специфичног језика датог медија, као и да медији за масовну комуникацију користе разне знаковне		<i>Визуелна култура; певање-музика; повезаности текста,</i>

<p>системе, нпр. писане, симболичке и техничке кодове. Упознавање појма магичног размишљања. Препознавање да за разлику од уметничких дела, медији потрошачима нуде директне, већ готове оквире тумачења. Формулисање питања и тврдњи у вези једносмерне и интерактивне особине медијске комуникације. Одређивање појма стереотипије и репрезентације. Поређење својих доживљаја и искустава са светом који нуде медији (talk show, reality show, итд.). Српски медији у Мађарској (Наш екран, СНН, Радио срб).</p>	<p>слике и звука. <i>Информатика:</i> кодирање алгоритма.</p>
<p>Кључни појмови/ појмови</p>	<p>Кодирање, магично размишљање, симболички и технички код, стереотипија, репрезентација.</p>

**Очекивани
резултати
развоја на крају
двогодишњег
циклауса**

Ученик учествује у свакодневним комуникацијским ситуацијама и расправама.

У стању је да своје ставове одбрани уз помоћ аргумената и доказа. Може да разуме текстове различитог облика и жанра, да уме да тумачи поруку текста и да потражи информације из текста. Уме да сажме садржај текста, уме да направи самостално белешку и концепт.

У стању је да своје мишљење о садржају прочитаног текста формулише у усменој и писменој форми, да образложи своје ставове.

Познаје врсте реченица и правописна правила везана за њих, настоји да користи разне врсте реченица.

Ученик је у стању да идентификује нека лакше категоризована дела по уметничкој врсти и да формулише суштину књижевног рода. Препознаје жанровске особине неколико типова романа, уме да карактерише ликове.

Познаје лирику истакнутих ликова српског романтизма, Бранка Радићевића и Јована Јовановића Змаја.

Приближно се оријентише у хронологији и топографији књижевности.

Познаје различите улоге приповедача (објективан, свезнајући), разлику између директног и индиректног начина приповедања, са сигурношћу препознаје једноставнија стилистичка средства и метафоре.

Познаје структуру епике и лирике.

Способан је за перципирање и расправу о људским односима, делима, исказаним осећањима, која се јављају у драмским делима.

Способан је за верно тумачење следећих дела: Алекса Шантић: *Остајте овде*, Милан Ракић: *На Газиместану*, Бранко Радичевић: *Ђачки растанак-одломци*.

Ученик познаје основна изражајна средства медија, врсте писаних и електронских новина. Познаје друштвену улогу медија и интернета.

8. разред

Тематске целине – језик	Број часова
Вештина говора, разумевање и формирање усмених текстова	15
Читање и разумевање писаног текста	7
Писање и формулација	9
Правопис	13
Структура језика	26
Језичка постојаност–промене језика	12
Сумирање и писмени радови	8
Укупан број часова за српски језик	90

Тематске целине – књижевност	Број часова
Дела из доба српског модернизма (симболизам, импресионизам)	18
Варијанте српског романа	18
Књижевност Срба у Мађарској	12
Из великих тема књижевности	26
Употреба појмова	10
Изражајна средстава медија (новине и филм)	14
Сумирање и писмени радови	10
Укупан број часова за српску књижевност	108

Језик

Тематска целина/ Развојни циљ	Вештина говора, разумевање и формирање усмених текстова	Број часова 15
Раније стечено знање	<p>Форме учешћа у различитим говорним ситуацијама. Процес комуницирања. Говорна ситуација, нејезичка средства изражавања: говор тела, гест, комуникацијски процес, мимика, нагласак, интонација, темпо говора.</p>	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	<p>Начин говора и фонд речи који одговара комуникацијском циљу. Развијање усмених језичких способности потребних за самоизражавање и друштвени дијалог. Прилагођавање факторима комуникацијског процеса у разним конкретним говорним ситуацијама.</p>	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Препознавање повезаности садржаја саопштења и намере говорника. Свесност изношења мишљења. Упознавање основа аргументације. Учешће у расправи и свакодневном разговору. Свесно развијање правилног и лепог изражавања на матерњем језику. Шеме говорних ситуација у школи и заједници. Декодирање масовне комуникације и његових порука.</p>		<p><i>Драма и плес:</i> рецитовање, свечани говор.</p> <p><i>Певање-музика:</i> интонација, тоналитет, јачина гласа, ритам.</p> <p><i>Информатика:</i> текст у визуелним медијима.</p>
Кључни појмови/ појмови	<p>Аргументација, расправа, изражавање мишљења, свечани говор, новинарски стилови (вест, репортажа, интервју), масовна комуникација, врсте медија (новине, радио, телевизија, интернет).</p>	

Тематска целина/ Развојни циљ	Читање и разумевање писаног текста	Број часова 7
Раније стечено знање	<p>Примена научених стратегија разумевања и обраде текста у различитим типовима текстова. Самостално препознавање и исправљање својих грешака у разумевању текста.</p>	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	<p>Развијање способности изражајног тумачења текста. Развијање способности учења: руковање подацима и информацијама, упознавање техника претраживања, њихово увежбавање у штампаним и електронским текстовима. Увежбавање различитих начина обраде текста. Развијање препознавања грешака у читању и примена одговарајућих стратегија.</p>	

Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Стално вежбање интерпретативног гласног читања са текстовима различитог тоналитета и врсте. Читање које изражава емотивно-мисаони садржај текста.</p> <p>Запажање склада и односа између текста и слике.</p> <p>Технике тражења података: преглед, истицање, тражење података на интернету. Поузданост података нађених на интернету.</p> <p>Запажање разлика између комуникацијских функција носача информација и књижевне врсте прочитаног текста.</p> <p>Повећање активног и пасивног фонда речи самосталним радом.</p> <p>Самостално читање и истицање суштине у књижевним, научно-популарним и публицистичким текстовима. Упоредивање краћих информација на исту тему из разних извора уз помоћ наставника.</p> <p>Декодирање испољених и неиспољених порука у тексту.</p> <p>Коришћење речника.</p>		<p><i>Визуелна култура:</i> повезаност текста и слике.</p> <p><i>Информатика:</i> тражење информација, оријентација.</p>
Кључни појмови/ појмови	Тражење података, порука, обрада текста, комуникацијска функција.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Писање и формулација	Број часова 9
Раније стечено знање	Прикупљање података, прављење белешке и концепта различитим техникама. Прикупљање материјала на задату тему коришћењем средстава библиотеке. Самостално формулисање текста у наученим књижевним врстама. Примена процеса формулације који има централну улогу.	
Образовно-развојни циљеви тематске целине	<p>Упознавање норми писмености на матерњем језику.</p> <p>Самостално прављење концепта различитим поступцима (гроздасти дијаграм, мисаона мапа, итд.) на основу краћих текстова. Вежбање техника прављења белешки (сажимање, истицање суштине).</p> <p>Индивидуално прављење неколико научених врста масовне комуникације.</p> <p>Развијање способности формулације у различитим типовима текста. Вежбање диктата. Стварање основа за критичко прихватање информација.</p>	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Развијање досадашњих техника писања.</p> <p>Формулисање текста у појединим комуникацијским жанровима (вест, интервју, репортажа).</p> <p>Настојање ка формирању индивидуалне форме прављења белешки.</p> <p>Упознавање и вежбање правила представљања у писаној форми (нпр. аутобиографија, колективни портали).</p>		<p><i>Информатика:</i> тражење информација, оријентација, проналажење интернетских извора.</p>
Кључни појмови/ појмови	Електронски текст, прављење белешки, аутобиографија, молба, репортажа, коментар, примедба.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Правопис	Број часова 13
Раније стечено знање	Фонетички начин писања, азбука (абецеда), самостално исправљање текста. Знање и примена основних правописних правила.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Јачање правилног коришћења најчешћих правописних правила. Повећање свести о матерњем језику. Свесно коришћење искустава стечених о стиларним вредностима различитих граматичких, правописних, језичких правилности и језичких елемената у формулисању и креативном стварању текста. Стално контролисање самога себе и коришћење правописног речника. Схватање и вежбање разлика између српског и мађарског правописа.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
Интерпункција, правила интерпункције. Писање сложених речи и акронима. Правилно писање скраћеница. Начин писања дијалога и цитата.		<i>Информатика:</i> програми за контролисање правописа.
Кључни појмови/ појмови	Стављање интерпункције, управан цитат, неуправан цитат.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Структура језика	Број часова 26
Раније стечено знање	Корен речи, суфикси, предлози, врсте речи (именице, придеви, заменице, бројеви, глаголи), падежи, деκлинација, коњугација, градација. Врсте реченица.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Препознавање жељеног саопштења по врсти реченице у свакодневној комуникацији. Запажање структуре реченице. Свест о акустичким средствима који одговарају модалитету.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
Врсте реченица по њиховом модалитету. Вежбе усменог и писменог преформулисања реченице. Речи и синтагме. Врсте речи по структури. Улоге и врсте главних делова реченице (глаголски предикат, именски предикат, врсте субјекта). Укључивање и врсте других делова реченице (објекат, атрибут, апозиција, прилози). Изражавање делова реченице структуром речи и реченицом. Сложена реченица. Врсте зависних и упоредних реченица. Типови грађе речи, промена њиховог значења. Уочавање фразеолошких појава унутар текста.		<i>Мађарски језик и књижевност:</i> фонд речи и грађење речи у мађарском језику.

Кључни појмови/ појмови	Основна реч, изведена реч, сложена реч, део реченице, субјекат, предикат, објекат, атрибут, апозиција, прилог, проста реченица, проширена реченица, сложена реченица, зависан и упоредни однос, предлози, партикула, помоћни глагол, предлог, везници.
------------------------------------	--

Тематска целина/ Развојни циљ	Језичка постојаност–промене језика	Број часова 12
Раније стечено знање	Усмени и писани језик, дијалекти, народни језик, Вук С. Караџић.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Препознавање разлика у садашњем и ранијем стању језика. Развијање језичке свести, формирање књижевног језика, препознавање правила обнове језика у старим и новим текстовима.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
<p>Уочавање постојаности и промена језика у разним старим и садашњим текстовима. Споменик првог српског писаног језика. Први књижевни језик–старословенски језик. Стваралаштво Ћирила и Методија, прва писмо–глагољица. Периоди српског књижевног језика (српкословенски, црквенословенски, славеносербски језик). Вук Стефановић Караџић, језичке реформе великог реформатора српског језика–народни језик као књижевни језик. Језичка норма. Појам матерњег језика и двојезичности. Дијалекти, екавски и ијекавски изговор. Језик друштвених слојева, жаргон. Место српског језика у групи словенских језика.</p>		<p><i>Српски народопис:</i> живот и стваралаштво Вука Стефановића Караџића.</p> <p><i>Историја, друштвено и грађанско образовање:</i> сродност словенских језика</p>
Кључни појмови/ појмови	Глагољица, ћирилица, старословенски језик, дијалекти књижевног језика, јужнословенски језик.	

Књижевност

Тематска целина/ Развојни циљ	Дела из доба српског модернизма (симболизам, импресионизам)	Број часова 18
Раније стечено знање	Лирска структура, метафора, алегорија, лирско ја, арс поетика (ars poetica).	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Препознавање главних карактеристика и смерница дела рођених у доба српског модернизма.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Књижевна дела из доба модернистичког поколења. Алекса Шантић: <i>Остајте овдје</i> , Јован Дучић: <i>Подне</i> , Милан Ракић: <i>На Газиместану</i> .	Све захтевнија анализа песама и књижевних дела у погледу структуре и садржаја. Препознавање повезаности и асоцијативних мотива. Верна интерпретација по једне Шантићеве и Ракићеве песме. Тумачење идеала лепоте и родољубивих мотива присутних у лирским делима.	<i>Визуелна култура</i> : уметност у доба сецесионизма и импресионизма.
Кључни појмови/ појмови	Импресионизам, симболизам, симбол.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Варијанте српског романа	Број часова 18
Раније стечено знање	Заплет (перипетија), врхунац, расплет, главни лик, споредни лик, радња.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Одвајање жанровских особина разних типова романа, развијање аналитичке способности.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Књижевна обрада историјских догађаја и периода српске историје. Гранични случајеви догађаја и изнуђене одлуке. Иво Андрић: <i>Књига</i> , <i>Прозор</i> , Милош Црњански: <i>Сеобе</i> (одломак).	Уочавање и препознавање особина разних жанровских типова романа, карактеризација ликова, откривање конфликта. Посматрање појаве емпатије кроз играње улога. Саставни елементи радње, посматрање главних и споредних ликова. Тачка гледишта приповедача и опажање говорне ситуације.	<i>Историја, друштвено и грађанско образовање</i> : историја српског народа у време I и II светског рата.

Кључни појмови/ појмови	Роман, простор у коме се одиграва радња романа, време када се одиграва радња романа, структура романа.
------------------------------------	--

Тематска целина/ Развојни циљ	Књижевност Срба у Мађарској	Број часова 12
Раније стечено знање	Прича Предрага Степановића <i>Плави зец</i> .	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Упознавање књижевности Срба у Мађарској, приказивање дела савремене српске књижевности.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Одломци из појединих дела Стојана Вујичића, Петра Милошевића и Предрага Степановића. Однос савремених српских аутора у Мађарској према мањинском статусу. Савремене књижевне врсте и правци (постмодернизам, неореализам).	Уочавање појаве дијалекта Срба из Мађарске у књижевним делима. Посматрање карактеристика савремене прозе, утицај поп музике на књижевност–прикупљање примера.	
Кључни појмови/ појмови	Постмодернизам, неореализам, дијалектологија, дијалекат.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Из великих тема књижевности	Број часова 26
Раније стечено знање	Књижевни родови, епика, роман, песма.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Препознавање тема и постављених питања везаних за епохе, сналажење у хронологији и топографији књижевности. Упоредивање дела сличних по теми, а истих по књижевној врсти. Анализа једне до две основне књижевне теме и мотива. Свесно одвајање варијација приповедача и начина приповедања.	
Знања	Развојни захтеви	Корелација
Романи, одломци из романа, песме из круга дела српске и светске књижевности, која обрађују неисцрпне теме (детињство, младост, путовање, идентитет, љубав, патриотизам, итд.). Нпр. описне и родољубиве песме Десанке Максимовић,	Разликовање свезнајуће и објективне приповедачке улоге у разним делима. Препознавање „лирског ја“ у лирским делима. Развијање самоспознаје кроз опис и анализу главних карактера. Препознавање приповедачких	

љубавне песме Васка Попе, путописи Растка Петровића.	техника. Поузданије сналажење у књижевној хронологији и топографији. Повећана увежбаност у упоређивању дела сличних по теми, а исте књижевне врсте и у анализи неколико књижевних тема и мотива.	
Кључни појмови/ појмови	Наратор, објективни приповедач, свезнајући приповедач, ретроспективно приповедање.	

Тематска целина/ Развојни циљ	Употреба појмова		Број часова 16
Раније стечено знање	Искуства без дефинисаног коришћења појмова.		
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Разумевање и активно коришћење појмова при анализи разних уметничких дела везаних за наставну материју 7-8. разреда.		
Знања	Развојни захтеви	Корелација	
Приповедачка, лирска и драмска дела.	Коришћење појмова на захтеван начин и начин који помаже тумачење. Коришћење појмова везаних за књижевност са разумевањем.		
Кључни појмови, појмови	Епска структура, започињање приче, обрт, завршетак, расправа, постмодернистичка, лирска структура, синестезија, симбол, дистихон, сонет, стих у дванаестерцу.		

Тематска целина/ Развојни циљ	Изражајна средства медија (новине и филм)	Број часова 14
Раније стечено знање	Перцепција разлике међу текстовима који се појављују у медијима, уочавање фиктивног или стварног карактера медијског текста.	
Образовно- развојни циљеви тематске целине	Развијање разумевања текста из филмова сходно узрасту, формирање самосталног критичког става. Развијање способности свесног избора текста.	
Знања/развојни захтеви		Корелација
Схватање да је за формирање и разумевање медијских текстова потребно познавање специфичног језика датог медија, као и да медији за масовну комуникацију користе разне знаковне системе, нпр. писане, симболичке и техничке кодове.		<i>Визуелна култура;</i> <i>певање-музика:</i> повезаности текста, слике и звука.

<p>Упознавање појма магичног размишљања. Препознавање да за разлику од уметничких дела, медији потрошачима нуде директне, већ готове оквире тумачења. Формулисање питања и тврдњи у вези једносмерне и интерактивне особине медијске комуникације. Одређивање појма стереотипије и репрезентације. Поређење својих доживљаја и искустава са светом који нуде медији (talk show, reality show, итд.). Српски медији у Мађарској (Наш екран, СНН, Радио срб).</p>	<p><i>Информатика:</i> кодирање алгоритма.</p>
<p>Кључни појмови/ појмови</p>	<p>Кодирање, магично размишљање, симболички и технички код, стереотипија, репрезентација.</p>

**Очекивани
резултати
развоја на крају
двогодишњег
циклауса**

Ученик учествује у свакодневним комуникацијским ситуацијама и расправама.

У стању је да своје ставове одбрани уз помоћ аргумената и доказа. Може да разуме текстове различитог облика и жанра, да уме да тумачи поруку текста и да потражи информације из текста. Уме да сажме садржај текста, уме да направи самостално белешку и концепт.

У стању је да своје мишљење о садржају прочитаног текста формулише у усменој и писменој форми, да образложи своје ставове.

Познаје врсте реченица и правописна правила везана за њих, настоји да користи разне врсте реченица.

Ученик је у стању да идентификује нека лакше категоризована дела по уметничкој врсти и да формулише суштину књижевног рода. Препознаје жанровске особине неколико типова романа, уме да карактерише ликове.

Познаје лирику истакнутих ликова српског романтизма, Бранка Радићевића и Јована Јовановића Змаја.

Приближно се оријентише у хронологији и топографији књижевности.

Познаје различите улоге приповедача (објективан, свезнајући), разлику између директног и индиректног начина приповедања, са сигурношћу препознаје једноставнија стилистичка средства и метафоре.

Познаје структуру епике и лирике.

Способан је за перципирање и расправу о људским односима, делима, исказаним осећањима, која се јављају у драмским делима.

Способан је за верно тумачење следећих дела: Алекса Шантић: *Остајте овде*, Милан Ракић: *На Газиместану*, Бранко Радичевић: *Ђачки растанак-одломци*.

Ученик познаје основна изражајна средства медија, врсте писаних и електронских новина. Познаје друштвену улогу медија и интернета.